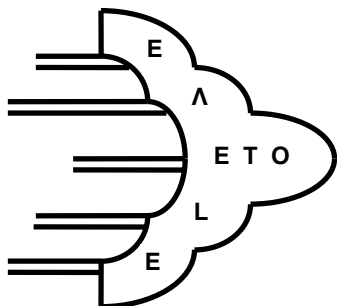

Κωδικός: 3650

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6974754302

Τηλεομ.: 210 8068299, 210 8662069

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Παλαιότερα φύλλα του Ορογράμματος:

<http://sfr.ee.teiath.gr/eleto.htm>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.81 Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2006

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Ο Βασίλης Α. Φιλόπουλος

ανήκει πια στην Ιστορία,
εκεί όπου

ο ίδιος έγραψε χρυσές
σελίδες σε πολλούς
τομείς όπως:

στην **Τυποποίηση**,
στην **Ποιότητα** και
στην **Ορολογία**

Ο εκ των πρωτεργατών της ίδρυσης/θεμελίωσης (1976) και ανάπτυξης του ΕΛΟΤ, ο εμπνευστής της δημιουργίας (1992) της ΕΛΕΤΟ, βασικό ιδρυτικό μέλος της και επί 14 έτη πρόεδρός της, έφυγε για πάντα την Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 2006. Τη Δευτέρα 11 Δεκεμβρίου 2006 ώρα 15.00, η οικογένειά του, οι συγγενείς, οι φίλοι του, αλλά και πολλά μέλη από τη μεγαλύτερη οικογένειά του, την ΕΛΕΤΟ, τον κατευδώσαμε στο τελευταίο του ταξίδι.

Δυο συνεργάτες του, ένας παλιός – ο Κώστας Βαλεοντής, σημερινός πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ – και ένας νεότερος – ο Γιάννης Σαριδάκης, στέλεχος του ΕΛΟΤ και μέλος της ΕΛΕΤΟ, του απηύθυναν λόγια μνήμης και τιμής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ αποφάσισε να τιμήσει τη μνήμη του αφιερώνοντας του το 6^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» που θα πραγματοποιηθεί το Νοέμβριο του 2007 και διοργανώνοντας ειδική ημερίδα σε συνεργασία με το ΤΕΕ και τον ΕΛΟΤ (πρόταση που συζητήθηκε στην επιτροπή τυποποίησης ΕΛΟΤ/ΤΕ21 η οποία λειτουργεί στο ΤΕΕ και ασχολείται με πρότυπα που αφορούν τις αρχές, τις μεθόδους και τις εφαρμογές της Ορολογίας).

Επικήδειος λόγος του Κ. Βαλεοντή:

Φίλε Βασίλη,

Δεν χρειάζεται να σου πλέξω κανένα ειδικό εγκώμιο, γιατί είμαι σίγουρος ότι όλοι όσοι σε γνώρισαν – ανάμεσα σ' αυτούς πιστεύω είναι και όλοι οι παρόντες σε τούτη την αποχαιρετιστήρια ώρα – ξέρουν πολύ καλά ποιος άνθρωπος ήσουν.

OROGRAMMA No 81, November - December 2006,
ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Epidavrou & Artemidos 6, GR-15125 MAROUSI GREECE

6^ο Συνέδριο

«Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

1-3 Νοεμβρίου 2007, Αθήνα

αφιερωμένο στον αείμνηστο Βασίλη Α. Φιλόπουλο

Περισσότερες πληροφορίες στη σελίδα 3 →→

Θα σταθώ, μόνο, σε **τρεις χαρακτηριστικές πλευρές** σου, που τις βίωσα και τις αγάπησα και που μου ενέπνευσαν διδάγματα ζωής.

Πρώτη πλευρά σου ήταν «ο Βασίλης ο άνθρωπος»:

Ο *σοβαρός*, ο *ήρεμος*, ο *πράος*, ο *προσηνής*, ο *καταδεκτικός*, ο *δημοκρατικός*, ο *λάτρης* της *ελληνικής γλώσσας*. Ένας άνθρωπος που χαιρόμουν να του είμαι φίλος και συνεργάτης επί 30 χρόνια, από τα πρώτα κοινά βήματα της πορείας μας, από το 1976 (έτος ίδρυσης και αρχής λειτουργίας του ΕΛΟΤ).

Μια δεύτερη πλευρά σου ήταν «ο Βασίλης της τυποποίησης»:

Ο *ευρυμαθής μηχανικός*, ο καθ' όλα *άξιος και κατάλληλος* για τη θέση στην οποία σε πρωτογνώρισα: τη θέση του **Διευθυντή Τυποποίησης του ΕΛΟΤ**, σε μια εποχή όπου, ενώ ο ΕΛΟΤ, ως οργανισμός, στρατάριζε στα πρώτα νηπιακά βήματά του, εσύ με ανασκουμπωμένα τα μανίκια είχες την ορμή και τη θέρμη να εμψυχήσεις σε μας, τους πάνω από διακόσιους εξωτερικούς συνεργάτες, την αναγκαιότητα της **Τυποποίησης** – μιας **τεχνικής και εξαρχής δημοκρατικής διεργασίας** – ως μοχλού τεχνικής προόδου της χώρας και να κάνεις τη Διεύθυνση Τυποποίησης να «καλπάζει» με πλήρη ταχύτητα.

Ήταν τότε – στα τέλη της δεκαετίας του 1970 – η **χρυσή εποχή της ελληνικής Τυποποίησης**. Στις πολυάριθμες επιτροπές και ομάδες εργασίας, των οποίων ήσουν προϊστάμενος, ήθελες να είσαι, και ήσουν πράγματι, για όλους ο «**Βασίλης**» – με το μικρό σου όνομα – κι ανάγκαζες με τον τρόπο σου πολλά από τα μέλη να «**κατεβούν**» από τον «**πληθυντικό**» της αυθεντίας στον «**ενικό**» της ειλικρινούς και φιλικής συνεργασίας. Και **έγινε θεσμός ο «ενικός αριθμός**» στα όργανα της ελληνικής τυποποίησης και η λειτουργία των τεχνικών επιτροπών του ΕΛΟΤ **υπόδειγμα δημοκρατικής συλλογικής συνεργασίας**.

Κι αργότερα, όταν άρχισε η εποχή της **Ποιότητας**, ήσουν εκεί **πρωτοπόρος** και **δάσκαλος** για να τονίζεις προς κάθε κατεύθυνση την ουσιαστική και αποτελεσματική εφαρμογή των προτύπων για τα συστήματα ποιότητας, **για να υπάρχει πράγματι ποιότητα...**

Μια τρίτη πλευρά σου ήταν «ο Βασίλης της ελληνικής γλώσσας»:

Ο κλασικά γλωσσικά καταρτισμένος τεχνικός που έβλεπε καθαρά ότι **βάση** της επιστημονικής και τεχνικής επικοινωνίας ήταν η **ανάπτυξη της ειδικής γλώσσας** του κάθε τομέα. Ότι το **θεμέλιο** της τεχνικής τυποποίησης είναι η **κοινή τεχνική ορολογία** μέσα στην αντίστοιχη επιστημονική κοινότητα. Και εφόσον μιλάμε για ελληνική γλωσσική κοινότητα ήρθε από την αρχή στο προσκήνιο της δράσης σου η «**ελληνική ορολογία**». Εδώ ήταν το μεγάλο «**πάθος**» στο οποίο με βρήκες από την αρχή σύντροφο και

συνοδοιπόρο. Αλλά ο ΕΛΟΤ και οι κρατικοί φορείς δεν μπορούσαν να καλύψουν το μεγάλο κενό της ελληνικής ορολογίας.

Η ίδρυση της ΕΛΕΤΟ, το 1992, ύστερα από δική σου πρόταση, ήταν η διέξοδος που δόθηκε στο **πάθος για ελληνικούς όρους** των 46 ιδρυτικών μελών από πολλούς τομείς της επιστήμης και τεχνολογίας. Η ΕΛΕΤΟ συνδέθηκε όλα αυτά τα χρόνια με το όνομά σου. Για τα 14 χρόνια ζωής και επιτυχιών της ήσουν ο **εμπνευσμένος Πρόεδρος** αφενός του Διοικητικού Συμβουλίου της και αφετέρου των Συνεδρίων της και των εκδηλώσεών της. Και μακάρι να ήσουν για πολλά χρόνια ακόμα! Μακάρι να μην προέκυπταν οι λόγοι που έφεραν τούτη δω την αδήριτη στιγμή!

Φίλε Βασίλη, ήρθε η στιγμή να σου απευθύνω, από εμένα και από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των άλλων οργάνων της ΕΛΕΤΟ αλλά και από όλα τα απλά μέλη της ΕΛΕΤΟ, το **«ύστατο χαιρε»**. Και ένα να ξέρεις – αν είναι δυνατό να ξέρεις – εκεί που βρίσκεσαι: **Ότι θα είσαι για πάντα στη μνήμη και στην καρδιά μας!**

Επικήδειος λόγος του Ι. Σαριδάκη:

Αποχαιρετισμός στο Βασίλη Φιλόπουλο

Βιογραφικά

Ο Βασίλης Φιλόπουλος του Ανέστη, γεννήθηκε το 1932.

Το 1958 αποφοίτησε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο(ΕΜΠ) ως Χημικός Μηχανικός. Το 1958-1959 υπηρέτησε ως σημαιοφόρος χημικός στο Ναύσταθμο Σαλαμίνος. Έκανε το μεταπτυχιακό του στο Imperial College το 1960-1961.

Μέχρι το 1966, δούλεψε στον Εθνικό Οργανισμό Ελληνικής Χειροτεχνίας, στην κεραμοποιία Άτλας και στην Esso Pappas.

Από το 1966 μέχρι την πρόσληψή του στον ΕΛΟΤ το 1977 δούλεψε στην Κολούμπια, Ελληνική Βιομηχανία Ηχογραφημάτων Α.Ε. ως μηχανικός παραγωγής και ως τεχνικός διευθυντής. Εκεί ανέπτυξε και εφήρμοσε βιομηχανικά πρότυπα για τις μαγνητικές ταινίες και τις λιθογραφικές διεργασίες.

Υπήρξε άμισθος βοηθός στο εργαστήριο τεχνολογίας τροφίμων στο ΕΜΠ και καθηγητής μέσω των ανωτέρων σχολών χημικών και τεχνολόγων μηχανικών. Επιμελήθηκε της μετάφρασης και της μετατροπής των μονάδων στο γνωστό βιβλίο των Χημικών Μηχανικών «Βασικά Φυσικά Διεργασίες Χημικής Μηχανικής», Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, 1971, των McCabe and Smith.

Τέλος, ο Βασίλης Φιλόπουλος υπηρέτησε στον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ), από το 1977 έως το 1998 σε σημαντικές θέσεις ευθύνης για την εκπόνηση και διάδοση των προτύπων και της ποιότητας και αφιέρωσε τη ζωή του στον αγώνα για την καθιέρωση και τη διάδοση Ελληνικής ορολογίας.

Το μάθημα ζωής

Η παιδεία και η αγάπη για την ελληνική γλώσσα

Όχι ως απλό εργαλείο επικοινωνίας, αλλά ως αξία. Αγαθό που θέλει φροντίδα και αγάπη. Θέλει καλλιέργεια για να κοινωνήσουμε με το ιστορικό, πληροφοριακό φορτίο των λέξεων. Και να επιτύχουμε την επικοινωνία της πληροφορίας και γνώσης, μέσω της αναγκαίας ακρίβειας του τεχνικού λόγου.

Η αγάπη για τη γνώση και επιστημοσύνη

Πίστευε και μοχλούσε για την επικοινωνία της γνώσης. Ήθελε να διδάσκει, αλλά και να μαθαίνει συνεχώς. Το Πολυτεχνείο και η ακαδημαϊκή κοινότητα γενικότερα ήταν το σημείο αναφοράς για τη γνώση και αντικείμενο ιδιαίτερου σεβασμού. Μαζί του, αίφνης, βίωνες την ιδιότητα του χημικού μηχανικού ως τίτλο τιμής.

Η κοινωνική ευαισθησία ως οδηγός ζωής και συμπεριφοράς

Στο γραφείο του στον ΕΛΟΤ, τα θέματα και οι φάκελοι για τους καταναλωτές, τις επαγγελματικές ενώσεις, τους εργαζομένους και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ήταν το πρώτο πράγμα, μετά από τα λεξικά, που έβλεπε κανείς.

Το όνειρό του για τη διαβούλευση με την κοινωνία και τις οργανώσεις της και η θεσμοθέτησή της με το κοινωνικό συμβούλιο του ΕΛΟΤ, αποτελεί παρακαταθήκη για μας. Ένα όραμα που πρέπει να πραγματοποιηθεί.

Η απλότητα και η ζεστασιά στην καθημερινή συνεργασία

Οι συνεργάτες του στον ΕΛΟΤ, μαζί με την αίσθηση του καθήκοντος ένωσαν την υποστήριξη, το χιούμορ και τη ζεστασιά της συνεργασίας.

Σε ευχαριστούμε γιατί μοιράστηκες μαζί μας το όραμα και την περηφάνια για το σχεδιασμό και υλοποίηση φιλόδοξων έργων. Όπως η καθιέρωση του θεσμού των συνεδρίων για την «Ελληνική

γλώσσα και ορολογία». Η καθιέρωση των συμποσίων για την «Ποιότητα και ανταγωνιστικότητα στις επιχειρήσεις τροφίμων στην Ελλάδα».

Στο τελευταίο ταξίδι θα συναντήσεις τους συνεργάτες σου στον ΕΛΟΤ, στις επιτροπές τυποποίησης και στην Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), που έφυγαν νωρίς. Συνεργάτες που μοιραστήκατε αξίες και αγώνες. Για την ποιότητα και την ακρίβεια του τεχνικού λόγου. Τη δίψα για την τεχνογνωσία και την επιστημοσύνη. Τη συστηματικότητα και την προσοχή στη λεπτομέρεια.

Τη Μαρία Παπαδάκη, το Λαζαρίδη, τον Παπαευαγγέλου, τον Ιωνά, το Δρόσο, τον Κοφινά, το Μήτσαρη, το Λαμπρινόπουλο, τον Φίλη και το Δερματάκη. Και άλλους που δεν γνωρίζω ή δεν ενθυμούμαι.

Εμείς, που μένουμε, σου ευχόμαστε καλό σου ταξίδι. Και ως αφιέρωση, τις παρακάτω σκέψεις.

Το κυρίαρχο κλίμα της υποβάθμισης αξιών που οδηγεί σε λάθος στάσεις και επιλογές δεν μας πτοεί. Υπάρχουν έντιμοι άνθρωποι. Νέοι και λιγότερο νέοι, όπως ο φίλος και επί χρόνια συνεργάτης σου, Κώστας Βαλεοντής. Άτομα εμπνευσμένα και ευαισθητοποιημένα. Προικισμένα και μαθημένα στη δουλειά. Αυτοί θα πάρουν τη σκυτάλη. Και το έργο πολιτισμού για την ποιότητα με αρχές και κανόνες θα συνεχιστεί. Η κοινωνία μας το αξίζει.

Οι συνεργάτες του στον ΕΛΟΤ

Αθήνα, 2006-12-11

Φόρος τιμής στον Βασίλη Φιλόπουλο

(από την Αντιπρόεδρο του ΓΕΣΥ Μαρία Καρδούλη)

Μέσα από την Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας διέκρινα δύο χαρακτηριστικά του Προέδρου της που σφράγισαν την προσωπικότητά του και την πορεία της.

Το πρώτο αναφέρεται στη συμβολή του για την οργάνωση, επιστημονική επίβλεψη, διεκπεραίωση και διεξαγωγή των Συνεδρίων της ΕΛΕΤΟ, τα οποία αποτελούν σταθμό για την επιστημονική κοινότητα στη σύγχρονη Ελλάδα. Τα πρακτικά των συνεδρίων είναι η καταγραφή της ορολογικής κατάστασης στην Ελλάδα και διεθνώς και τα οποία φρόντιζε να έχουν εκτυπωθεί τουλάχιστον ένα μήνα πριν την έναρξη του Συνεδρίου.

Το ασίγηστο πάθος του Προέδρου Φιλόπουλου για την ελληνική επιστημονική γλώσσα γινόταν έκδηλο και από την καινοτομική για την εποχή του προσέγγιση, αυτή που εύκολα θα αποκαλούσε κανείς «ορολογική προσέγγιση».

Αυτή διαφαίνεται και από το ύφος των αρθριδίων του Ορογράμματος, στο οποίο μας είχε μιλήσει όλους. Ουσιαστικό, λιτό, «απλοφιλικό» ή αλλιώς ελληνικό, ήταν το ύφος του, το οποίο χαρακτήριζε και το τεχνικό κείμενο γενικά και ειδικά.

Την τεχνογνωσία αυτή είχε την ευκαιρία να διδάξει και στους μεταπτυχιακούς σπουδαστές του Ιόνιου Πανεπιστημίου και μ' αυτόν τον τρόπο μετέφερε και στη νεότερη γενιά γνώσεις για την **τυποποίηση της επιστημονικής γλώσσας** η οποία ως κατ' εξοχήν μονοσήμαντη προσφέρεται στη **φαινομενική στασιμότητα της γλώσσας**, αφού μόνο η **οριστική και καθοριστική πτυχή της**, είχε και έχει στόχο να προσδιορίσει το επίπεδο ή το βαθμό της τεχνογνωσίας για το κάθε γνωστικό πεδίο, ώστε να προωθηθεί η περαιτέρω αναζήτηση ακριβέστερης γνώσης αφού αυτή συνεχώς συμπληρώνεται και διευκρινίζεται.

Υπήρξε η επιστημονική γλώσσα κατά τρόπο μοναδικό και η απουσία του μας στοιχίζει: ωστόσο το έργο του και το υπόδειγμά του θα παραμείνουν να καθοδηγούν.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ για την προσφορά σου αγαπητή Βασίλη!

Λέξεις, λόγοι, έπη και ρήματα: του λέγω παράγωγα

Σε ένα φύλλο του περιοδικού μας αφιερωμένο στη γλώσσα μας, προς τιμήν του εμπνευστή και ιδρυτή της ΕΛΕΤΟ, **Βασίλη Φιλόπουλου**, φυσικό είναι οι πρώτες λέξεις που φυσιολογικά θα προφερθούν σ' αυτό να είναι οι λέξεις «**λέγω**», «**λόγος**», «**λέξις**».

Με τη σκέψη αυτή επιλέξαμε το ρήμα **λέγω**, δίνοντας **ελάχιστα μόνο** δείγματα από τα πάμπολλα παράγωγά του, που προκύπτουν από τους τύπους των χρόνων του: – **λέγω** (ενεστώτας), – **είπον** (αόριστος) – **ερώ** (μέλλοντας).

– **λέγω** > **λόγος**, ως πρώτο συνθετικό: *λογοθέτης, λογοτέχνης, λογοδοσία, λογοκρισία*
ως δεύτερο συνθετικό: *βιολόγος, βοτανολόγος, γεωλόγος, ορολογία*

- **λέξεις** > λεξικό, λεξιλόγιο, λεξικογράφος, λεξικογραφία, λεξιπενία,
- **είπον** > **έπος**: στη μορφή της αυτή η λέξη σημαίνει κυρίως έκθεση, ιστόρηση γεγονότων, κατορθωμάτων, ηρωισμών κλπ., *επποίια*. Στη σημερινή γλώσσα η λέξη χρησιμοποιείται σε εκφράσεις όπως: «έπτα πτερόεντα» και «άμ' έπος άμ' έργον».

Σε προηγούμενο φύλλο του «Ο» είχαμε αναφερθεί στη λέξη «**νήπιο**», που προκύπτει από το στερητικό **νη-** και τη λέξη **έπος** (νη -έπος → νήπιον (που δεν μπορεί, ακόμη, να εκφέρει λόγο – να μιλήσει).

- **ερώ** > **ρήμα**: το ειρημένο, η φράση, ο λόγος.

ΠΗΓΕΣ: 1. Εγκυκλ. ΠΑΠΥΡΟΣ-ΛΑΡΟΥΣ, 2. Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσας, 3. Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας.

Ζ.Ξ.Β.

6^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

1-3 Νοεμβρίου 2007 στην Αθήνα

Συνεχίζεται αδιάλειπτα ο θεσμός των Συνεδρίων για την Ορολογία που διοργανώνονται κάθε δύο έτη από την ΕΛΕΤΟ μαζί με πολλούς άλλους φορείς συνδιοργανωτές.

Μετά την από κοινού με το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ) επιτυχή διοργάνωση του 5^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» στην Κύπρο το ΔΣ της ΕΛΕΤΟ έκανε δεκτή πρόταση του ΠΚ για συνδιοργάνωση και του 6^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» που θα πραγματοποιηθεί στην **Αθήνα, στις 1-3 Νοεμβρίου 2007**. Το 6^ο Συνέδριο θα είναι αφιερωμένο στον αείμνηστο πρόεδρο της ΕΛΕΤΟ, εμπνευστή της διοργάνωσης των συνεδρίων αυτών και πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής σε όλα τα προηγούμενα συνέδρια **Βασίλη Α. Φιλόπουλο**, που χάθηκε πρόσφατα.

Εκτός από τους δύο βασικούς συνδιοργανωτές (ΕΛΕΤΟ και ΠΚ), το ΔΣ αποφάσισε να καλέσει να συμμετάσχουν, εάν το θέλουν, ως συνδιοργανωτές και όλοι οι φορείς που ήταν συνδιοργανωτές στα προηγούμενα συνέδρια. Ορίστηκε πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής ο πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ Κώστας Βαλεοντής και πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής η καθηγήτρια του ΠΚ Μαριάννα Κατσογιάννου και αποφασίστηκε ότι κάθε φορέας συνδιοργανωτής θα ορίσει εκπρόσωπό του στην Οργανωτική Επιτροπή, ενώ ως μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής έχουν προταθεί φυσικά πρόσωπα με παρουσία και έργο στην Ορολογία.

Έχει ήδη σχηματιστεί ο πυρήνας των δύο επιτροπών από μέλη του ΔΣ και του ΓΕΣΥ της ΕΛΕΤΟ και από καθηγητές του ΠΚ και έχει ζητηθεί από τους φορείς συνδιοργανωτές των προηγούμενων συνεδρίων, εφόσον επιθυμούν να είναι και πάλι συνδιοργανωτές, να ορίσουν εκπροσώπους τους.

Σύντομα θα εκδοθεί η πρώτη ανακοίνωση με την πρόσκληση για υποβολή περιλήψεων, της οποίας όμως το βασικό περιεχόμενο – και κυρίως το θεματολόγιο και τις κρίσιμες ημερομηνίες – προαναγγέλλουμε στους αναγνώστες του «Ο», δεδομένου ότι πολλοί από αυτούς ήταν ομιλητές στα προηγούμενα συνέδρια και πιθανόν να ενδιαφέρονται να υποβάλουν εργασίες για ανακοίνωση και στο 6^ο Συνέδριο.

Στοιχεία από την Πρόσκληση για υποβολή περιλήψεων ανακοινώσεων

Σκοπός του Συνεδρίου είναι η παρουσίαση της κατάστασης της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας στις σημερινές ελληνικές, ευρωπαϊκές και παγκόσμιες συνθήκες, από τη σκοπιά τόσο της ορολογικής, θεωρητικής και εφαρμοσμένης, έρευνας όσο και των ορολογικών εφαρμογών και ο συντονισμός των ορολογικών εργασιών σε Ελλάδα και Κύπρο

Το θεματολόγιο του Συνεδρίου είναι:

1. Διαχρονική θεώρηση θεμάτων Ορολογίας
2. Γλωσσολογικές-Οντολογικές αρχές Ορολογίας (Ορολογία και γνώση, αρχές και μέθοδοι οροδοσίας κτλ.)
3. Διδακτική και Ορολογία
4. Ορολογία συγκεκριμένων θεματικών πεδίων – Λεξικογραφικές και μεταλεξικογραφικές μελέτες
5. Ορολογικοί πόροι (ειδικά ερμηνευτικά ή πολύγλωσσα λεξικά, συλλογές όρων, σώματα ειδικών κειμένων)
6. Τυποποίηση Ορολογίας (διεθνοποίηση εννοιών και διαγλωσσική τυποποίηση και αντιστοίχιση όρων, προτάσεις Ορολογίας)
7. Νέες Τεχνολογίες και Ορολογία
8. Ορολογία και Μετάφραση
9. Δραστηριότητα φορέων και οργάνων Ορολογίας.

Το Συνέδριο είναι ανοικτό σε όποιον ενδιαφέρεται για την Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επίσημες γλώσσες του Συνεδρίου είναι η ελληνική, η αγγλική και η γαλλική.

Καλούνται οι εισηγητές που επιθυμούν να παρουσιάσουν εργασία για ανακοίνωση στο συνέδριο, να υποβάλουν **περίληψη**. Η περίληψη πρέπει να είναι σε μια από τις επίσημες γλώσσες του συνεδρίου και δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη από **120** λέξεις ούτε μεγαλύτερη από **200** λέξεις. Στο φύλλο της περίληψης θα πρέπει να αναγράφονται: ο υπέρτιτλος **6^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», Αθήνα, 1-3 Νοεμβρίου 2007**, ο τίτλος της ανακοίνωσης και τα στοιχεία (*ονοματεπώνυμο, ιδιότητα, ταχ. διεύθυνση, τηλέφωνο, τηλεμοιότυπο, ηλ-διεύθυνση*) του συγγραφέα ή των συγγραφέων και να αναφέρεται σε ποια ενότητα ή σε ποιες ενότητες εντάσσεται η ανακοίνωση κατά τη γνώμη του συγγραφέα.

Το κείμενο της περίληψης πρέπει να είναι σε **ηλεκτρονική μορφή doc** (MS WORD) και να σταλεί με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ως **συνημμένο**, στη διεύθυνση: valeonti@otenet.gr μέχρι και τις **5 Μαρτίου 2007**.

Η Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου θα κρίνει τις περιλήψεις ως τις **5 Απριλίου 2007** και θα στείλει στους συγγραφείς που θα επιλεγούν τις απαραίτητες πληροφορίες για την επεξεργασία των πλήρων κειμένων των ανακοινώσεων, τα οποία θα πρέπει να αποσταλούν στην ΕΛΕΤΟ, σε ηλεκτρονική μορφή, το αργότερο ως τις **15 Ιουνίου 2007**.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι οι Έλληνες ομιλητές, έστω και αν έχουν υποβάλει περίληψη και/ή κείμενο σε άλλη επίσημη γλώσσα του συνεδρίου, θα κληθούν να παρουσιάσουν την ανακοίνωσή τους στα ελληνικά και να περιλάβουν γλωσσάριο με τα ελληνικά ισοδύναμα των βασικών ξενόγλωσσων όρων του κειμένου τους.

Για πληροφορίες: τηλ. 6974321009, ηλ-ταχ. valeonti@otenet.gr

K.B.

Με τις πιο θερμές μας ευχές για το 2007 σας προσκαλούμε στη συνεστιάση και το κόψιμο της πίτας της ΕΛΕΤΟ που θα γίνει στις 9 Φεβρουαρίου 2007 ώρα 20.00 στην ταβέρνα: Ο ΧΡΗΣΤΟΣ Δουκίσσης Πλακεντίας 34, Χαλάνδρι κοντά στο σταθμό ΧΑΛΑΝΔΡΙ του μετρό (τηλ. 210 684 0698)
Καλό φαγητό, άφθονο κρασί και πολλή αγάπη
Τιμή συμμετοχής: 30 € το άτομο

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με Ορολογία (Διαρκής Πίνακας του «Ο»)

Σε κάθε φύλλο του «Ο» ο Πίνακας Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>)**, και από την ΕΑFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

Κάθε φορά αφαιρούνται από τον Πίνακα οι εκδηλώσεις που έχουν διεξαχθεί ως το προηγούμενο δίμηνο και προστίθενται άλλες μελλοντικές που είναι στη φάση της διοργάνωσης. Η σειρά στον Πίνακα ακολουθεί την χρονολογική σειρά με την οποία πραγματοποιούνται οι εκδηλώσεις.

1. Εργομήγυρη για τις Πολιτικές Ορολογίας, Αμβέρσα, 15 Νοεμβρίου 2006 (Antwerp, Lessius University College) κατά την Εβδομάδα Ορολογίας (13-17 Νοε. 2006, Belgium). Πληροφορίες: www.nlterm.org/antwerpen2006.htm
2. 7^η Ημερίδα της Ισπανικής Εταιρείας Ορολογίας «Ειδικές γλώσσες και γλώσσες τεκμηρίωσης», 24 Νοεμβρίου 2006 (VII Jornada de la Asociación Española de Terminología "Lenguas de especialidad y lenguajes documentales). Πληροφορίες: iahumada@cindoc.csic.es
3. Ημερίδα Διδακτικής της Μετάφρασης, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, 10 Μαρτίου 2007. Πληροφορίες: <http://imerida.blogspot.com/>

K.B.

Επιτυχία στην 3^η Σύνοδο Κορυφής για την Ορολογία και στη Γεν. Συνέλευση της EAFT: Βρυξέλλες, 13-14 Νοεμβρίου 2006

Η 3η Σύνοδος Κορυφής για την Ορολογία, όπως είχε προαναγγελθεί στο προηγούμενο ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ, έλαβε χώρα στις 13 και 14 Νοεμβρίου 2006 στις Βρυξέλλες και φιλοξενήθηκε από το Centre de Terminologie de Bruxelles, Institut Libre Marie Haps, μέλος της EAFT (Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ορολογία).

Το διήμερο της Συνόδου Κορυφής αφιερώθηκε, όπως προεβλέπετο, στα παρακάτω τέσσερα θέματα:

1. Ορολογικές πολιτικές και ορολογικός σχεδιασμός
2. Μείζονα προβλήματα για τις μικρότερες γλώσσες
3. Το προφίλ του ορολόγου
4. Διάφορες συνεργασίες για διάφορες ανάγκες

Το ακριβές πρόγραμμα ήταν το προαναγγελθέν το οποίο και τηρήθηκε.

Στην Σύνοδο Κορυφής η ΕΛΕΤΟ εκπροσωπήθηκε από τα μέλη της **Μαριάννα Κατσογιάννου** (γλωσσολόγο, καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κύπρου) και **Θεόφιλο Βαμβάκο** (Μηχανολόγο-Ηλεκτρολόγο Μηχανικό, Αντιπρόεδρο του ΔΣ της ΕΛΕΤΟ) οι οποίοι εκπροσώπησαν την ΕΛΕΤΟ και στην Γενική Συνέλευση της EAFT που συνήλθε στο τέλος της δεύτερης ημέρας.

Στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης προτάθηκε από πλευράς ΕΛΕΤΟ η αναπληρώτρια Γενική Γραμματέας της ΕΛΕΤΟ **Ελενα Μάντζαρη** για το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο (Advisory Council) της EAFT, και ανακοινώθηκε η ημερομηνία του **6^{ου} Συνεδρίου** της ΕΛΕΤΟ δηλαδή η 1η Νοεμβρίου 2007. Η επόμενη Σύνοδος Κορυφής για την Ορολογία (2008), αποφασίστηκε να γίνει στο Μοντρέαλ του Καναδά.

Κατά τη Γενική Συνέλευση έγινε η εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της EAFT, που αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη και δεν έχει ακόμη «συνέλθει σε σώμα»:

- Ms **Marie-Pierre Mayar** (Centre de Terminologie de Bruxelles)
- Mr **Arvi Tavast** (Esti Terminology Ühing – ETER, Εσθονία)
- Ms **Rosa Colomer** (Termcat-Centre de Terminologia, Καταλωνία, Ισπανία)
- Κα **Μαριάννα Κατσογιάννου** (ΕΛΕΤΟ, Ελλάδα)
- Ms **Fidelma Ní Ghallchobhair** (An Coiste Téarmaíochta, Foras na Gaeilge, Ιρλανδία)
- Ms **Marjeta Humar** (Fran Ramovs Institute of the Slovenian Language, Σλοβενία)
- Ms **Gabriele Sauberer** (Réseau International de Terminologie – Termnet, Αυστρία)

Η Κα Rute Costa (Centro de Linguística da Universidade Nova de Lisboa), πρόεδρος του απερχομένου ΔΣ της EAFT, ευχαρίστησε για την στήριξη που είχε στην θητεία της και ευχήθηκε ευόδωση του όλου έργου της EAFT.

Θ.Β.

1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων στο Αριστοτέλειο Πανεπ. Θεσσαλονίκης

Στις αρχές Νοεμβρίου 2006, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης πραγματοποιήθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία η 1^η **Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων**. Η Συνάντηση είχε τίτλο «*Μεταφραστικές Σπουδές και Έρευνα στην Ελλάδα*». Η διοργανώθηκε από το Διατηρητικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Μετάφρασης και Διερωματικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. σε συνεργασία με τον Τομέα Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και τον Τομέα Μετάφρασης του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ίδιου ιδρύματος.

Στόχος της ήταν να συγκεντρώσει νέους Έλληνες ερευνητές που δραστηριοποιούνται στο επιστημονικό πεδίο της Μετάφρασης/Μεταφρασεολογίας προκειμένου να επιτευχθεί η ανταλλαγή απόψεων αλλά και η χαρτογράφηση της σύγχρονης ερευνητικής δραστηριότητας στον συγκεκριμένο χώρο.

Η Συνάντηση συγκέντρωσε 39 νέους Έλληνες ερευνητές από πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού καθώς και περίπου εκατό συμμετέχοντες. Στους θεματικούς άξονες συμπεριλαμβάνονταν η τεχνική μετάφραση, η διαχείριση ορολογίας, οι νέες τεχνολογίες στη μετάφραση, η διδακτική της μετάφρασης, η μετάφραση της ποίησης, η λογοτεχνική μετάφραση, ο υποτιτλισμός.

Η 1^η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων ολοκληρώθηκε με μία συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με θέμα «*Μεταφρασεολογικές Σπουδές στην Ελλάδα: παρόν και μέλλον*» στην οποία συμμετείχαν

εκπρόσωποι πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, όπου διδάσκεται η μετάφραση. Η συζήτηση επεδίωξε να καταδείξει τα προβλήματα που υπάρχουν στη διδασκαλία της μετάφρασης και στην εκπαίδευση των μεταφραστών, να ορίσει τις δυνατότητες εξέλιξης του κλάδου καθώς και να σχεδιάσει μελλοντικές διαπανεπιστημιακές ερευνητικές δράσεις. Μία από τις αποφάσεις που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια της στρογγυλής τράπεζας ήταν η καθιέρωση του θεσμού της Συνάντησης Νέων Μεταφρασεολόγων ανά διετία.

Τα Πρακτικά της Συνάντησης πρόκειται να κυκλοφορήσουν σε μορφή cd καθώς και να αναρτηθούν στον ιστότοπο των Τμημάτων που διοργάνωσαν τη Συνάντηση.

Ε. Α.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

Η διατήρηση της **ισοδύναμης γραμματικής κατηγορίας** στους όρους που αποδίδουν (κατασημαίνουν) την ίδια έννοια

Σύμφωνα με τη γραμματική οι **λέξεις** υπάγονται σε δέκα **γραμματικές κατηγορίες**, τα γνωστά **μέρη του λόγου**. π.χ. η γραμματική κατηγορία της λέξης **ρήμα** είναι **ουσιαστικό**, ενώ η γραμματική κατηγορία της λέξης **τρέχω** είναι **ρήμα**. Τι γίνεται όμως με τους **όρους** (ή τα **ονόματα**), που μπορεί να είναι μονολεκτικοί/-ά ή πολυλεκτικοί/-ά; Εκεί ορίζουμε την **ισοδύναμη γραμματική κατηγορία** ως τη **γραμματική κατηγορία στην οποία θα ανήκε ο όρος εάν αυτός ήταν μονολεκτικός**, δηλ. τι μέρος του λόγου είναι, ή θα ήταν, ο όρος εφόσον αποτελείται, ή αν αποτελούνταν, μόνο από μία λέξη. Με την ίδια λογική ορίζονται και το **ισοδύναμο γένος** και ο **ισοδύναμος αριθμός** ενός όρου.

Η **ισοδύναμη γραμματική κατηγορία** του όρου (ή ονόματος) με τον οποίο κατασημαίνεται μία **δεδομένη** έννοια **διατηρείται τόσο** στην ίδια γλώσσα (μεταξύ των **συωνύμων**) **όσο** και μεταξύ γλωσσών (μεταξύ των **ισοδύναμων όρων**) π.χ. **δεν** μπορεί αυτή να είναι **ουσιαστικό** στη μία γλώσσα και **επιθετο** στην άλλη απεναντίας, το **ισοδύναμο γένος** και ο **ισοδύναμος αριθμός** είναι μεταβλητά. Παραδείγματα:

συνώυμα: **δεύτερη δύναμη** – **τετράγωνο** (ουσιαστικό-ουσιαστικό αλλά **θηλυκό-ουδέτερο**): **τρίτη δύναμη** – **κύβος** (ουσιαστικό-ουσιαστικό αλλά **θηλυκό-αρσενικό**): **διχοτομώ κάθετα** – **τέμνω δίχα και καθέτως** (ρήμα-ρήμα) (Μαθηματικά).

ισοδύναμα: **square** – **τετράγωνο** (ουσιαστικό-ουσιαστικό) (Μαθηματικά): **digital** – **ψηφιακός** (επιθετο-επιθετο), **transfer data** – **δεδομένα μεταφοράς** (ουσιαστικό-ουσιαστικό, **ενικός-πληθυντικός**) ή **addressing information** – **πληροφορίες διευθυνσιοδότησης** (ουσιαστικό-ουσιαστικό, **ενικός-πληθυντικός**) (Τηλεπικοινωνίες).

Κ.Β.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντίς, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Σύνταξη:

Κ. Βαλεοντίς, Θ. Βαμβάκος, Κ. Ζερίτη, Μ. Καρδούλη, Α. Λάμπρου-Γκόνου, Ε. Λουπάκη, Ε. Μάντζαρη, Α. Νικολάκη, Ζ. Ξεγάλη-Βαρλά, Δ. Παναγιωτάκος.

Τηλέφωνα: πρωί: 210-8619521, 210 6118986

βράδυ: 210-8619521, 6974321009

Τηλεμοιότητα: 210-8068299

Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma0.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του «Ο» συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του «Ο» με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ